

Beslutsunderlag för behovsbeskrivning

Investerings-nominering	Uppdrags-beställning	Behovs-beskrivning	För-studie	Program-handling	Projektering	Produktion	Avsluta uppdrag	Garanti-förvaltning
-------------------------	----------------------	--------------------	------------	------------------	--------------	------------	-----------------	---------------------

Behovsbeskrivning är en delprocess i idrotts- och föreningsförvaltningens investeringsprocess och påbörjas när uppdragsbeställningen är beslutad. Syftet med behovsbeskrivningen är att ta fram en övergripande inriktning för anläggningen, med särskilt fokus på verksamhet och målgrupper. En ekonomisk bedömning av investerings-, drift- och leasingkostnader tas fram.

Uppdragsnamn

Utbytesplan 2027

Datum

20260512

Uppdragets syfte

Under 2026 behöver förvaltningens styrgrupp fatta beslut om vilka konstgräsplaner som ska prioriteras för byte under 2027. Investeringsbudgeten utökades för 2025 i syfte att möjliggöra fler byten än tidigare år – en inriktning som förhoppningsvis kan fortsätta även 2027. Även om budgetens omfattning fastställs först senare under hösten, behöver en prioriteringsordning tas fram i god tid för att upphandlingsprocessen ska kunna påbörjas oberoende av den slutliga budgetnivån. De planer som föreslås för byte kommer att kategoriseras utifrån turordning, typ av infill – antingen som planer utan mikroplaster eller med SBR-gummi. Den exakta tekniska specifikationen för infill-materialet fastställs senare i processen.

Mål för projektet

Stadens konstgräsplaner utgör fortsatt en viktig resurs för barn och unga – under skoltid, på fritiden och inom föreningsverksamheten. Dessa ytor ska fortsatt vara anpassade för varierad aktivitet och fungera som inkluderande mötesplatser för både organiserat spel och spontana bollaktiviteter. Fokus ligger på att konstgräsplanerna ska stödja breddidrott och bollspel för alla åldrar. Vid framtida utbyten av konstgräs strävar förvaltningen efter att minimera störningar och säkerställa att barn och unga även under arbetets gång har tillgång till goda tränings- och tävlingsmöjligheter.

Bakgrund

Förvaltningen arbetar långsiktigt med att utveckla och förnya stadens konstgräsplaner. Med cirka 55 planer i drift krävs årliga prioriteringar, då slitaget varierar beroende på användning och placering. Målet är att säkerställa jämlik tillgång till trygga, moderna och funktionella anläggningar för såväl föreningsliv som spontanspel. Investeringar i underhåll och återläggning är avgörande för att stärka folkhälsa, inkludering och idrott för alla.

Idrotts- och föreningsförvaltningens arbetsgrupp för konstgräs föreslår nedanstående prioriteringsordning för utbyte av konstgräsplaner under 2027. Projektledarna arbetar vidare med projektering utifrån den framtagna prioriteringslistan. Justeringar i prioriteringsordningen kan komma att göras under hösten 2027 utifrån förändrade förutsättningar och aktuellt anläggningsskick.

Förslag på prioriteringsordning och placering för konstgräsbyte 2027

1. Fjärdingsplan (11)
2. Kvibergs Nr 02 (11)
3. Åkeredsvallen (11)
4. Donsö (11)
5. Guldheden S:a, (11)
6. Apelsinplan (11)
7. Lillhagsparken (11)
8. Länsmansgården (11)
9. Klarebergsvallen (11)
10. Påvelunds idromr. (11) (behöver kollas efter bygget av tennis)
11. Sälefjordsvallen (11)

Avgränsningar

Budgeten för utbytesplanerna omfattar enbart åtgärder kopplade till själva konstgräsytan och inkluderar inte investeringar i el, nya omklädningsrum, läktare, staket eller avbytarbås. Inte heller ingår åtgärder i den omgivande utemiljön, såsom skyltning eller ytor för parkering av bil, cykel och moped om inte annat är beslutat.

Behov av reparationer eller förbättringar av exempelvis staket eller andra anläggningsdelar hanteras inom ramen för reinvesteringsbudgeten. Eventuella saneringsåtgärder finansieras separat genom särskilt avsatta saneringsmedel.

Konstgräskvalitet

Konstgrässkulden som vi haft under flera år börjar nu gå åt rätt håll. Känslan efter vårens rundtur (kontroll av konstgräs) tillsammans med Göteborgs Fotbollförbund är att planernas skick generellt har förbättrats något.

Vi ser inte längre lika många problem med släpp i linjerna, utan de flesta bristerna handlar istället om att konstgräset är nedtrampat eller ”knäckt”, vilket är ett naturligt slitage eller för många platta skor (skolor) över tid.

Mot den bakgrunden väljer vi att fortsätta med nuvarande inriktning, där så många linjer som möjligt målas med robot enligt förvaltningens anvisningar istället för att sys in enligt GFF önskemål dvs 12-14 planer.

Vi ser dock en risk för högre kostnader på Länsmansgårdens plan, där underlaget släpper i backen. För att kunna reparera planen kan det bli aktuellt att fylla upp delar av ytan med betong innan nytt konstgräs kan läggas.

Effektmål

Konstgräsbyten ska minska miljöpåverkan, säkerställa framtida regelefterlevnad, bibehålla hög spelkvalitet och skapa långsiktigt hållbara och kostnadseffektiva idrottsanläggningar med god tillgänglighet för föreningslivet.

Verksamhetsbeskrivning

Konstgräsplanerna är i första hand avsedda för barn- och ungdomsverksamhet inom föreningslivet samt för unga i närområdet. Samtidigt fungerar de som en resurs för hela staden och kan nyttjas av en bredare målgrupp. Målsättningen är att erbjuda tillgängliga och attraktiva ytor för olika former av bollspel – både inom organiserad föreningsidrott och för spontan aktivitet. Planerna är i regel bokningsbara, men i de flesta fall även öppna för spontanidrott när de inte är uppbokade.

Prioritering av konstgräs för Utbyte

Av förvaltningens totalt 40 stora konstgräsplaner får enligt gällande anvisning högst hälften ha gummi (SBR) som infill. Syftet är att säkerställa en balanserad variation av spelunderlag som främjar olika spelupplevelser, samtidigt som hänsyn tas till både hållbarhet och användarnas preferenser.

Urvalet av vilka planer som ska prioriteras för utbyte sker i samverkan mellan förvaltningens arbetsgrupp för konstgräs och Göteborgs Fotbollförbund (GFF). Prioriteringen baseras främst på planernas aktuella skick och hur intensivt de används. Planer med omfattande slitage och hög nyttjandegrad ges företräde. Denna prioriteringsmodell bidrar till att resurserna används kostnadseffektivt och att spelkvalitet och anläggningars livslängd förbättras över tid. Konstgräsplaner i anslutning till skolor kommer att besiktigas med högre frekvens och bytas ut vid behov. Utbytesintervallen bedöms uppgå till cirka 4–7 år, beroende på nyttjandegrad och slitage.

Infills material

Med utgångspunkt i den nya EU-lagstiftningen om mikroplaster, som innebär ett förbud mot att tillföra gummigranulat (SBR) från 2031, behöver förvaltningens arbete med konstgräsplaner successivt ställas om. Tidigare inriktning att högst hälften av förvaltningens cirka 40 större konstgräsplaner ska ha SBR-infill – ersätts nu av en tydlig utfasningsstrategi. Målsättningen är att stegvis minska andelen planer med gummi till förmån för mer hållbara alternativ, såsom organiska eller andra icke-plastbaserade infill, alternativt helt infill-fria system där det är funktionellt möjligt.

Prioritering av vilka planer som ska åtgärdas sker fortsatt i samverkan mellan förvaltningens arbetsgrupp för konstgräs och Göteborgs Fotbollförbund. Urvalet baseras på planernas tekniska skick, nyttjandegrad samt möjligheten att i det enskilda fallet ställa om till alternativa material utan att försämra spelkvalitet eller tillgänglighet. Planer med högt slitage och intensiv användning prioriteras fortsatt, men kompletteras nu med ett tydligt omställningsperspektiv.

Förvaltningens åtgärdsplan kopplad till EU:s mikroplastförbud följs upp och revideras årligen. För att möjliggöra en fullt ut genomförbar omställning krävs antingen utökade ekonomiska ramar under en övergångsperiod eller en anpassad tidsplan. I annat fall kan vissa befintliga SBR-planer behöva nyttjas under sin tekniska livslängd, vilket i praktiken kan innebära kvarstående användning fram till cirka 2035. Detta motiveras av att

miljöanpassade alternativ i dagsläget innebär väsentligt högre investerings- och driftkostnader. Sammantaget innebär den nya lagstiftningen en successiv men nödvändig omställning, där balans behöver uppnås mellan miljökrav, ekonomi och verksamhetens behov av tillgängliga och funktionella spelytor.

Lutning konstgräs

En konstgräsplan ska anläggas med en svag lutning för att säkerställa god avvattnings, men lutningen får inte vara så stor att den påverkar spelet eller tillgängligheten negativt. Rekommenderad lutning på en konstgräsplan är normalt mellan 0,5–1,0 %, där cirka 0,5–0,8 % ofta är mest lämpligt för att kombinera god dränering med en spelmässigt jämn yta. Det innebär att höjdskillnaden bör vara cirka 5–10 mm per meter. På en fullstor 11-spelsplan motsvarar detta ungefär 0,5–1,0 meters fall över 100 meter, beroende på vald lutning. En större lutning än 1 % bör normalt undvikas eftersom det kan påverka bollens rörelse, spelupplevelsen och tillgängligheten negativt, särskilt vid tävlingsspel.

För fotbollsplaner med konstgräs rekommenderas därför generellt att maximal lutning inte överstiger 1,0 %, och att planen i första hand utformas med ett jämnt tvärfall eller sadelfall för att leda bort vatten effektivt utan att påverka funktion eller spelkvalitet. Detta ligger i linje med vedertagen praxis för planer som ska uppfylla krav på funktion, dränering och spelbarhet.

Fjärdingsplan

Förvaltningen anlägger en konstgräsplan med non infill eller coatad sand (cellulosa) då ytan också används som skolgård och ska i största möjliga utsträckning uppfylla de krav som ställs för bollspel på en fullstor 11-spelsplan. Förvaltningen behöver anpassa utbyttestiden efter att slitaget ökar då skolan använder planen med platta skor året om.

Planen dimensioneras och utformas för att motsvara relevanta tekniska krav för träning och matchspel inom breddidrott, med hänsyn till platsens förutsättningar och multifunktionella användning. Spelramen för fotboll sys in i konstgräsmattan, medan övriga linjemarkeringar utförs av idrotts- och föreningsförvaltningen utifrån behov. Antalet mål fastställs enligt förvaltningens riktlinjer, om inte annat överenskommits med Göteborgs Fotbollförbund.

Kviberg 2

Förvaltningen anlägger en konstgräsplan på Kviberg med nedbrytbart eller infill utan mikroplast, i linje med gällande och kommande EU-krav.

Anläggningen utförs enligt förvaltningens fastställda konstgrässtandard, inklusive åtgärder för att minimera spridning av infillmaterial, såsom granulatfällor och sarglösningar om det saknas.

Planen utformas som en fullstor 11-spelsplan med mått och dimensioner som uppfyller kraven för FIFA Quality, och anpassas för såväl träning som matchspel inom breddidrott. Spelramen sys in i konstgräsmattan enligt överenskommen målbestyckning, medan övriga linjer utförs av idrotts- och föreningsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Antalet mål fastställs enligt förvaltningens riktlinjer, om inte annat överenskommits med Göteborgs Fotbollförbund.

Åkeredsvallen 3

Förvaltningen anlägger en konstgräsplan på Åkeredsvallen med nedbrytbart infill utan mikroplast, i linje med gällande och kommande EU-krav. Anläggningen utförs enligt förvaltningens fastställda konstgrässtandard, inklusive åtgärder för att minimera spridning av infillmaterial, såsom granulatfällor och sarglösningar om det saknas.

Planen utformas som en fullstor 11-spelsplan med mått och dimensioner som uppfyller kraven för FIFA Quality, och anpassas för såväl träning som matchspel inom breddidrott. Spelramen sys in i konstgräsmattan enligt överenskommen målbestyckning, medan övriga linjer utförs av idrotts- och föreningsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Antalet mål fastställs enligt förvaltningens riktlinjer, om inte annat överenskommits med Göteborgs Fotbollförbund.

Donsö

Förvaltningen anlägger en konstgräsplan på Donsö med antingen nedbrytbart infill utan mikroplast, coatad sand eller noninfill i linje med gällande och kommande EU-krav. Anläggningen utförs enligt förvaltningens fastställda konstgrässtandard, inklusive åtgärder för att minimera spridning av infillmaterial, såsom granulatfällor och sarglösningar om det saknas. Planen utformas som en fullstor 11-spelsplan med mått och dimensioner som uppfyller kraven för FIFA Quality, och anpassas för såväl träning som matchspel inom breddidrott. Planen har event varannat år **Donsö Shipping Meet** och planen bör asfalteras.

Spelramen sys in i konstgräsmattan enligt överenskommen målbestyckning, medan övriga linjer utförs av idrotts- och föreningsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Antalet mål fastställs enligt förvaltningens riktlinjer, om inte annat överenskommits med Göteborgs Fotbollförbund.

G:Södra

Förvaltningen anlägger en konstgräsplan på Guldheden:S med nedbrytbart infill utan mikroplast, i linje med gällande och kommande EU-krav. Anläggningen utförs enligt förvaltningens fastställda konstgrässtandard, inklusive åtgärder för att minimera spridning av infillmaterial, såsom granulatfällor och sarglösningar om det saknas.

Planen utformas som en fullstor 11-spelsplan med mått och dimensioner som uppfyller kraven för FIFA Quality, och anpassas för såväl träning som matchspel inom breddidrott. Spelramen sys in i konstgräsmattan enligt överenskommen målbestyckning, medan övriga linjer utförs av idrotts- och föreningsförvaltningen utifrån verksamhetens behov. Antalet mål fastställs enligt förvaltningens riktlinjer, om inte annat överenskommits med Göteborgs Fotbollförbund.

Miljömässiga konsekvenser

Konstgräsplaner klassas som miljöfarlig verksamhet, och Naturvårdsverket har tagit fram vägledningar för hur miljöpåverkan bör hanteras. Som en del i detta arbete har Miljöförvaltningen tagit fram en kunskapssammanställning med rekommenderade åtgärder för att minska spridningen av mikroplaster. Tre av dessa åtgärder har fördelats till idrotts- och föreningsförvaltningen: att informera föreningar om problematiken, ta fram en plan för vinterhållning samt att testa alternativ till gummigranulat.

För att begränsa användningen av gummigranulat (SBR) har förvaltningen beslutat att maximalt hälften av 11-spelsplanerna får ha SBR som infill. Urvalet av vilka planer som får detta infill görs med omsorg utifrån både miljömässiga och verksamhetsmässiga behov. Under 2026 planeras flera planer att anläggas med mer miljövänliga alternativ till gummigranulat, samtidigt som förvaltningen strävar efter att möjliggöra en god och året-runt-baserad verksamhet för föreningslivet.

Förvaltningen ställer tydliga kemikaliekraV i sina upphandlingar. Kravnivåerna styrs av stadens miljöplan, och eventuella avvikelser ska godkännas av förvaltningens konstgräsgupp. Vid varje konstgräsbyte ställs krav på korrekt avfallshantering, inklusive att använda Byggvarubedomningen som verktyg både för produktval och dokumentation. Produkter ska bedömas utifrån kemiskt innehåll, livscykelpåverkan och leverantörens sociala ansvarstagande.

Vid avveckling eller byte av konstgräsplaner ställs särskilda krav på ansvarsfull avfallshantering och sanering. I dagsläget gäller att entreprenören antingen ska förbränna materialet på korrekt sätt eller skicka det till Re-Match, eller motsvarande anläggning för materialåtervinning. Konstgräsplanernas standard ska testas och dokumenteras för Fifa Quality, rena sandplaner exkluderas.

Garantitid

Konstgräsplanen ska ha garantitid på minst 5 år. (krav i upphandling)

Planbelysning

I samband med utbytet av konstgräsytor kan vissa förändringar av planbelysningen utföras. Eventuella förändringar av belysningen på planen som ska genomföras beslutas inom projektet. (Finns i investeringsbudgeten för elljus). Den befintliga belysningen på planerna förblir oförändrad och kommer att fortsätta användas enligt de befintliga drifts- och underhållsplanerna.

Planbelysningen är utformad för att säkerställa tillräcklig belysning under kvällstid och för att möjliggöra aktiviteter och spel på planen. Det är viktigt att belysningen är tillräcklig för att skapa en trygg och säker miljö för de som använder anläggningen och inte förstör för omgivningen.

Särskilda krav för tillgänglighet

Anläggningen skall vara tillgänglig för alla, såväl besökande som aktiva.

Driftsform

Konstgräsplanerna driftas av idrotts och föreningsförvaltningen.

Önskemål från GFF

- Konstgräsplanens mått ska följa specialdistriktsförbundens önskemål/krav.
- Det ska finnas avbytarbås för 2 lag.
- Omklädningsrum med tillhörande domarrum samt WC
- GFF vill ha 3 stycken 7-spelsmål.
- Planen ska ha SBR som infill
- Nära till kommunikation
- Linjering enligt GFF Önskemål

Ekonomiska förutsättningar

Förvaltningen har nominerat 42 mkr från Investeringsbudget 2027, för inköp och byte av konstgräs/infill samt 10 mkr elstolpar/ ljus. Inköp av driftsfordon ska initialt gå inom projektet. Avdelning anläggning informerar ekonomiavdelningen om framtida leasingbehov och driftskonsekvenser.

Tidsplan (översikt)

Erfarenheter från konstgräsprojekt visar på att förvaltningen behöver kravställa i upphandlingen att konstgräsprojekten ska genomföras mellan april-oktober.

Förslag till beslut

Investeringsstyrgruppen beslutar att:
Godkänna behovsbeskrivningen

Ge klartecken för att projektet går vidare till nästa delprocess: Förstudie

(Vid behov) Ge projektgruppen i uppdrag att utreda ytterligare aspekter inom ramen för förstudien.

Bilagor

[Anvisning gällande konstgräsplaner och mikroplast.](#)

[Verksamhetens behov enligt "måttboken" eller SvFF/ Fogis](#)

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Buller/Buller-fran-idrottsplatser/>

[Tillsyn av konstgräs](#)